EIC វិទ្យាស្ថានសេដ្ឋកិច្ចកម្ពុជា

គោលនយោបាយ សង្ខេប

បោះពុម្ពផ្សាយដោយវិទ្យាស្ថានសេដ្ឋកិច្ចកម្ពុជា

ខែ កក្កដា ឆ្នាំ ២០០៦

ឧបត្ថម្ភដោយ:

USAID FROM THE AMERICAN PEOPLE

BUILDING CAPACITY WORLDWIDE Pact Cambodia

PADCO AECOM

ការវាយតម្លៃអំពើពុករលួយ ក្នុងវិស័យឯកជននៅកម្ពុជា

វិស័យឯកជន ជាក្បាលម៉ាស៊ីននៃកំណើនសេដ្ឋកិច្ច និងដើរតួនាទីសំខាន់មួយក្នុងការបង្កើតការងារសម្រាប់កំលាំងពលកម្មថ្មី។ ដើម្បីលើកកម្ពស់វិស័យឯកជន គេត្រូវការបរិយាកាសអំណោយផលមួយ។ បច្ចុប្បន្ននេះ វិស័យឯកជនកម្ពុជាជួបប្រទះឧបសគ្គនានាមួយចំនួន ក្នុងការអភិវឌ្ឍដែលក្នុងនោះ អំពើពុករលួយគឺជាឧបសគ្គដ៏ធំបងមួយ។

ដើម្បីលើកកម្ពស់វិស័យឯកជន ចាំបាច់ត្រូវដោះស្រាយអំពើពុករលួយឱ្យបានជោគជ័យ។ ដើម្បីចូលរួមទប់ស្កាត់អំពើពុករលួយក្នុងវិស័យឯកជន វិទ្យាស្ថានសេដ្ឋកិច្ចកម្ពុជា ដោយបានការគាំទ្រពី USAID Pact និង PADCO/AECOM បានធ្វើការសិក្សាមួយអំពីការវាយតម្លៃអំពើពុករលួយក្នុងវិស័យឯកជននៅកម្ពុជា។

សេចក្ដីសង្ខេបគោលនយោបាយនេះ គឺជាខ្លឹមសារសង្ខេប នៃការសិក្សាពីការវាយតម្លៃអំពើពុករលួយក្នុងវិស័យឯកជនខាងលើនេះ។ ការសិក្សានេះ ប្រើប្រាស់វិធីសាស្ត្រធំទូលាយមួយដែលរួមមាន: ការរំលឹកទ្រឹស្ដី ការស្ទង់មតិបែបបរិមាណ និងគុណភាព ប្រព័ន្ធម៉ូដែលជាក់លាក់មួយសម្រាប់វាយតម្លៃឥទ្ធិពលនៃអំពើពុករលួយក្នុងវិស័យឯកជន រួមទាំងមានក្រុមប្រឹក្សាយោបល់មួយក្រុមផងដែរ។ កាលពីខែ មេសា ២០០៦ ការសិក្សានេះ ត្រូវបានអនុវត្តជាមួយទំហំគំរូប្រហែល ១ ២០០ សហគ្រាសក្នុងខេត្តក្រុង សំខាន់ៗ ៩ នៃប្រទេសកម្ពុជា។ ជាងនេះទៀត ការសិក្សានេះបានរៀបចំក្រុមពិភាក្សា ២០ ក្រុម ដែលរួមមានមីក្រូសហគ្រាស និងសហគ្រាសធុនតូច និងមធ្យម (MSME) រួមទាំងការសម្ភាសផ្ទាល់ជាមួយមន្ត្រីសាធារណៈផងដែរ។

ដើម្បីឱ្យការយល់ដឹងរបស់វិស័យឯកជនអំពីអំពើពុករលួយ សេចក្ដីសង្ខេបគោលនយោបាយនេះ ផ្ដល់ពន្លឺអំពីលក្ខណៈ មូលហេតុ និងវិសាលភាពនៃអំពើពុករលួយរួមទាំងអនុសាសន៍ជាក់ស្ដែងមួយចំនួនក្នុងការទប់ស្កាត់អំពើពុករលួយប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពក្នុងវិស័យឯកជននៅកម្ពុជានេះ។

លក្ខណៈនៃអំពើពុករលួយ

អំពើពុករលួយ អាចកើតឡើងនៅគ្រប់កន្លែង និងគ្រប់វេលា។ ប៉ុន្តែ ក្នុងវិស័យឯកជន អំពើពុករលួយ ភាគច្រើន កើតមាននៅពេលដែលមានអធិការកិច្ចពីមន្ត្រីសាធារណៈ។ កម្ពុជាមិនមានគោលនយោបាយ នៃការធ្វើអធិការកិច្ចឱ្យបានច្បាស់លាស់នៅឡើយ ដូចជាចំនួនដង ពេលវេលា និងគោលបំណង នៃការធ្វើអធិការកិច្ចនេះជាដើម។ ជាទូទៅ ការធ្វើអធិការកិច្ចគ្រាន់តែជាលេស ដើម្បីសុំលុយដោយភ្នាក់ងារមន្ត្រីសាធារណៈនានាប៉ុណ្ណោះ។ MSME ទទួលការធ្វើអធិការកិច្ចច្រើនប្រភេទ នៅក្នុងប្រតិបត្តិការប្រចាំថ្ងៃរបស់ខ្លួន អាស្រ័យលើលក្ខណៈ ទីតាំង និងប្រភេទរបស់អាជីវកម្មនីមួយៗ។

ស្ថាប័នសាធារណៈដែលធ្វើអធិការកិច្ចលើសហគ្រាសញឹកញាប់ជាងគេ រួមមាន មន្ត្រីពន្ធដារ ប៉ូលីស អាជ្ញាធរមូលដ្ឋាន អាជ្ញាធរសុវត្ថិភាពអគ្គិភ័យ និងអាគារ មន្ត្រីបរិស្ថានការធ្វើអធិការកិច្ចលើបទដ្ឋានការងារ និងសន្តិសុខសង្គម ។ល។ ការធ្វើអធិការកិច្ចពន្ធដារ កើតឡើងញឹកញាប់ជាងគេ ដោយសារតែជាកាតព្វកិច្ចរបស់ពួកគាត់ ក្នុងការធានាថា សហគ្រាសទាំងនោះប្រកាសពីកាតព្វកិច្ចពន្ធរបស់ខ្លួនបានត្រឹមត្រូវឬទេ។ ចំនួននៃការធ្វើអធិការកិច្ចលើសហគ្រាសកើនឡើងទៅតាមទំហំនៃសហគ្រាសនោះ។

បន្ថយអំពើពុករលួយ ដោយជួយបង្កើនល្បឿនដំណើការរដ្ឋបាលសាធារណៈ។

សំខាន់ជាងនេះទៀត បទបញ្ញត្តិ ច្បាប់ នីតិវិធី និងព័ត៌មានអំពីអាជីវកម្មគួរតែមានភាពសាមញ្ញ ងាយស្រួលសម្រាប់វិស័យឯកជន និងមានចំណាយតិច។ ប្រាក់ចំណាយអាជីវកម្មផ្លូវការទាំងអស់គួរតែបោះពុម្ពផ្សាយ និងផ្សព្វផ្សាយដល់វិស័យឯកជន។

វិធានការណ៍មួយទៀត ដើម្បីពង្រឹងអភិបាលកិច្ចល្អ ដែលលើកឡើងដោយមន្ត្រីសាធារណៈ គឺការផ្លាស់ប្ដូរមន្ត្រីរាជការពីកន្លែងមួយទៅកន្លែងមួយទៀត។ ការធ្វើរបៀបនេះនឹងទប់ស្កាត់មិនអោយមានការពង្រឹងបណ្ដាញ និងការបង្កើតឱកាសសម្រាប់ពុករលួយ។

លើសពីនេះទៀត ការគ្រប់គ្រង និងត្រួតពិនិត្យពីមន្ត្រីថ្នាក់លើ លើមន្ត្រីថ្នាក់ក្រោមអោយបានតឹងរឹង វាមានសារៈសំខាន់ណាស់។ មន្ត្រីថ្នាក់ខ្ពស់គួរមានគោលនយោបាយច្បាស់លាស់ ដូចជាការណែនាំ និងការត្រួតពិនិត្យតឹងតែងលើអ្នកក្រោមបង្គាប់ និងគួរទទួលខុសត្រូវចំពោះអំពើពុករលួយរបស់មន្ត្រីក្រោមឱវាទ។

ជាងនេះទៅទៀត វាមានសារៈសំខាន់ណាស់ ក្នុងការជំរុញប្រសិទ្ធភាពនៃរដ្ឋបាលសាធារណៈ តាមរយៈ ការធានាការជ្រើសរើសមន្ត្រីរាជការត្រឹមត្រូវ ការវាយតម្លៃ និងការតម្លើងឋានៈមន្ត្រីរាជការ។ មន្ត្រីរាជការគួរត្រូវបានពង្រឹងសមត្ថភាព ដើម្បីអាចអនុវត្តតួនាទីរបស់ខ្លួនប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព។ ការអនុវត្តចំណុចនេះមានសារៈសំខាន់ណាស់ក្នុងការលុបបំបាត់អំពើបក្សពួកនិយម និង ប្រព័ន្ធពុករលួយដែលមានភាពជាចៅហ្វាយ។

រដ្ឋបាលសាធារណៈគួរបង្កើតនូវប្រព័ន្ធមួយដែលអនុញ្ញាតអោយប្រជាជនអាចធ្វើការរាយការណ៍ពីអំពើពុករលួយ។ ការរាយការណ៍នេះ គួរតែធ្វើឡើងដោយសំងាត់ ហើយអ្នករាយការណ៍គួរតែត្រូវបានការពារ។ របាយការណ៍ ដែលធ្វើឡើងដោយពលរដ្ឋគួរតែត្រូវចាត់វិធានការណ៍អោយមានមុតមាំ ដើម្បីឱ្យពួកគាត់មានទឹកចិត្តរាយការណ៍នៅពេលក្រោយ។

ជាចុងក្រោយ ក្រមសីលធម៌មានសារៈសំខាន់ណាស់សម្រាប់បង្រៀនឱ្យមនុស្សគ្រប់រូបឱ្យស្អាតស្អំ។ ក្រមសីលធម៌ណាដែលជាវិធីដ៏សំខាន់មួយ សម្រាប់ទប់ស្កាត់អំពើពុករលួយ គួរតែត្រូវបានជំរុញ និងពង្រឹងឡើងតាមរយៈការអប់រំ។ មនុស្សគ្រប់រូប ជាពិសេសវិស័យឯកជន និងមន្ត្រីរាជការគួរតែត្រូវបានបង្រៀនអោយមានភាពស្មោះត្រង់ គំនិតស្នេហាជាតិ ស្មារតីជាតិនិយម និងមនសិការជាតិ។

ការចូលរួមប្រយុទ្ធប្រឆាំងនឹងអំពើពុករលួយដោយវិស័យឯកជន

វិស័យឯកជន អាចចូលរួមប្រយុទ្ធប្រឆាំងនឹងអំពើពុករលួយតាមវិធី ២ យ៉ាង។ ទី ១ វិស័យឯកជន ខ្លួនឯងចាំបាច់ត្រូវមានភាពស្មោះត្រង់។ ប្រសិនបើមនុស្សគ្រប់រូបមិនពុករលួយទេនោះ អំពើពុករលួយនឹងមិនកើតឡើងឡើយ។ វិស័យឯកជនទាំងអស់គួរដកខ្លួនពីការផ្ដល់សំណូកឱ្យមន្ត្រីសាធារណៈ។

ទី ២ វិស័យឯកជនអាចបង្កើតឬ ចូលរួមក្នុងសហគមន៍ ឬសមាគមប្រយុទ្ធប្រឆាំងនឹងអំពើពុករលួយ។ សហគ្រាសមួយមិនមានសម្លេងគ្រប់គ្រាន់ ដើម្បីឱ្យមានឥទ្ធិពលលើអាជ្ញាធរសាធារណៈឱ្យពិចារណាអំពីបញ្ហា ឬប្រយោជន៍នានារបស់គាត់ឡើយ។ សមាគមមានប្រសិទ្ធភាពច្រើនជាង ក្នុងការសម្ដែងកង្វល់របស់ពួកគាត់ឱ្យបានដល់អ្នកធ្វើគោលនយោបាយ។

សមាគមវិស័យឯកជនទាំងនេះ អាចជោគជ័យបាន ដរាបណាមានការគាំទ្រពេញទំហឹងពីរដ្ឋាភិបាល និងបរិយាកាសអំណោយផលមួយ ដែលពួកគាត់អាចប្រើសិទ្ធិរបស់ខ្លួន និងចូលជាសមាគមដោយគ្មានការភ័យខ្លាច។

សន្និដ្ឋាន

អំពើពុករលួយក្នុងវិស័យឯកជនមានលក្ខណៈស្មុគស្មាញ។ ទាំងម្ចាស់សហគ្រាស និងទាំងមន្ត្រីសាធារណៈសុទ្ធតែបានពាក់ព័ន្ធនឹងអំពើពុករលួយ ដែលមានពាសពេញផ្ទៃប្រទេស ដោយសារតែប្រព័ន្ធនៃភាពជាចៅហ្វាយ និងខ្សែបណ្ដាញ។

ទោះបីជា ទំហំនៃអំពើពុករលួយក្នុងវិស័យឯកជនហាក់បីដូចជាធ្លាក់ចុះបើធៀបនឹងការវាយតម្លៃរបស់ធនាគារពិភពលោកក្នុងឆ្នាំ ២០០៤ ក៏ដោយ ក៏ទំហំនៅតែខ្ពស់នៅឡើយ ។ ដើម្បីទប់ស្កាត់អំពើពុករលួយ បញ្ហាឫសគល់ដែលនាំឱ្យមានអំពើពុករលួយទាំងនេះ គួរត្រូវតែដោះស្រាយ។

ប្រសិនជា អំពើពុករលួយក្នុងវិស័យឯកជនត្រូវបានលុបបំបាត់ ចំនួនប្រាក់ដែលបាត់ដោយសារអំពើពុករលួយនេះ អាចយកមកប្រើឱ្យកាន់តែមានប្រសិទ្ធភាពជាងនេះទៅទៀតក្នុងការអភិវឌ្ឍ។ បរិមាណនៃការបាត់បង់នេះ (៣៣០ លានដុល្លារ ក្នុងឆ្នាំ ២០០៥) មានចំនួនលើសពី សេចក្ដីត្រូវការចាំបាច់សម្រាប់យកទៅតម្លើងបៀវត្សរ៍មន្ត្រីរាជការដល់កម្រិតជាមធ្យម ១០០ ទៅ ១៥០ ដុល្លារអាមេរិកក្នុងមួយខែ។ អំពើពុករលួយត្រូវកាត់បន្ថយឯសេវាសាធារណៈ ក៏កាន់តែមានប្រសិទ្ធភាព។

ជាងនេះទៅទៀត ដោយសារប្រព័ន្ធអំពើពុករលួយ រដ្ឋាភិបាលអាចប្រមូលពន្ធបានតែប្រហែល ២៥ ភាគរយ នៃចំណូលពន្ធសក្ដានុពលសរុប។ ការខិតខំប្រឹងប្រែងរបស់រដ្ឋាភិបាលក្នុងការប្រមូលចំណូលរដ្ឋឱ្យបានកាន់តែច្រើនគួរផ្ដោតលើការធ្វើឱ្យប្រព័ន្ធពន្ធដារមានលក្ខណៈសាមញ្ញ និងប្រកបដោយតម្លាភាពក្នុងការប្រមូលពន្ធ។

សេចក្ដីទៀងត្រង់ និងសុច្ចរិតរបស់មន្ត្រីរាជការក្នុងសេវាសាធារណៈ

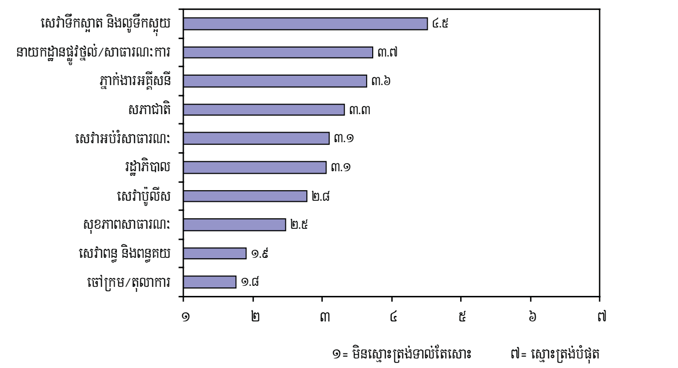

ប្រភព: *ការស្ទង់មតិរបស់ វ.ស.ក. ក្នុងរបាយការណ៍ ការវាយតម្លៃអំពើពុករលួយក្នុងវិស័យឯកជននៅកម្ពុជា ខែ មេសា ២០០៦*

វិទ្យាស្ថានសេដ្ឋកិច្ចកម្ពុជា
បន្ទប់លេខ ២៣៤ អាគារភ្នំពេញសិនធ័រ កែងផ្លូវលេខ ២៧៤ និង ៣ ទន្លេបាសាក់ ភ្នំពេញ កម្ពុជា - ប្រអប់សំបុត្រលេខ ១០០៨
ទូរស័ព្ទ: (៨៥៥) ២៣ ៩៨៧ ៩៤១ ទូរសារ: (៨៥៥) ២៣ ២២៤ ៦២៦ អ៊ីម៉េល: eic@eicambodia.org វេបសាយ: http://www.eicambodia.org
ទំនាក់ទំនង: នៅ សីហា អ្នកគ្រប់គ្រងផ្នែកទំនាក់ទំនង និងអភិវឌ្ឍន៍

ការធ្វើអធិការកិច្ចពីមន្ត្រីសាធារណៈ បង្កឱ្យមានបញ្ហាយែនឌ័រផងដែរ។ គ្រួសារដែលដឹកនាំដោយស្ត្រី ការប្រកបរបរអាជីវកម្មជួបបន្ទុកច្រើនពីអធិការកិច្ចរបស់មន្ត្រីសាធារណៈ។ ស្ត្រីត្រូវបង់ចំណាយក្រៅផ្លូវការច្រើនជាងធម្មតា ដើម្បីរក្សាទំនាក់ទំនងល្អជាមួយមន្ត្រីទាំងនោះ។ ស្ត្រីភាគច្រើនខ្វះការអប់រំ និង ព័ត៌មានពីបទប្បញ្ញត្តិ និងច្បាប់អាជីវកម្មនានាដែលធ្វើឱ្យពួកគាត់ត្រូវបង់ចំណាយក្រៅផ្លូវការកាន់តែច្រើន។ ជាងនេះទៀត ស្ត្រីអាចប្រឈមនឹងការមាក់ងាយខាងពាក្យសំដី និងការបំពារបំពានខាងផ្លូវភេទពីសំណាក់មន្ត្រីសាធារណៈមួយចំនួនក្នុងពេលធ្វើអធិការកិច្ចទៀតផង។

ការធ្វើអធិការកិច្ច និងចំណាយក្រៅផ្លូវការជាបន្ទុកមួយសម្រាប់វិស័យឯកជន។ ប៉ុន្តែ មីក្រូសហគ្រាសហាក់ដូចជាមិនសូវអើពើនឹងបញ្ហានេះប៉ុន្មានទេ ដោយសារពួកគេជារឿយៗដឹងពីបរិមាណដែលត្រូវចំណាយក្រៅផ្លូវការនេះជាមុន។ នេះដោយសារតែ ការចំណាយក្រៅផ្លូវការជាផ្នែកមួយនៃជីវភាពប្រចាំថ្ងៃរបស់មីក្រូសហគ្រាស។ ប៉ុន្តែ សហគ្រាសធុនតូច មធ្យម និងធំមិនសូវដឹងមុនពីបរិមាណដែលត្រូវបង់នោះទេ។ នេះដោយសារភាពស្មុគស្មាញនៃសហគ្រាសធុនតូច មធ្យម និងធុនធំទាំងនោះដែលបង្កឱ្យមានភាពខុសគ្នាក្នុងការបង់ចំណាយក្រៅផ្លូវការលើករណីនីមួយៗដោយឡែកៗពីគ្នា ។

ជាទូទៅ មន្ត្រីសាធារណៈមកសហគ្រាសដោយផ្ទាល់ដើម្បីទារសំណូក។ ប៉ុន្តែ សហគ្រាសខ្លះទាក់ទងមន្ត្រីសាធារណៈ ដោយខ្លួនឯងផ្ទាល់ ឬតាមរយៈអ្នករត់ការ ដើម្បីផ្តល់សំណូកផងដែរ ដែលភាគច្រើនជាសហគ្រាសផ្លូវការ ជាពិសេស ជាសហគ្រាសធុនតូច មធ្យម និងធុនធំ។ សហគ្រាសណាដែលមានលក្ខណៈផ្លូវការខ្លាំង ត្រូវប្រឈមមុខនឹងការិយាធិបតេយ្យកាន់តែច្រើន។ ដូចនេះ ដើម្បីទទួលបានសេវាកម្មសាធារណៈរហ័ស និងប្រសិទ្ធភាព ការប្រើប្រាស់អ្នករត់ការ និងទំនាក់ទំនងផ្ទាល់នឹងមន្ត្រីសាធារណៈជាការសំខាន់។ នៅពេលដែលសហគ្រាសមួយបង់ចំណាយក្រៅផ្លូវការរួចហើយ សហគ្រាសនោះនឹងទទួលបានសេវាកម្មពីមន្ត្រីសាធារណៈ ប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព។

មូលហេតុនៃអំពើពុករលួយ

វិស័យឯកជន និងមន្ត្រីសាធារណៈ ព្យាយាមពន្យល់អំពីមូលហេតុនានា ដែលនាំឱ្យមានអំពើពុករលួយនេះ។ សហគ្រិនផ្តល់មូលហេតុផ្សេងៗគ្នានៃការបង់ក្រៅផ្លូវការ ឱ្យមន្ត្រីសាធារណៈ។ ជាទូទៅ មីក្រូសហគ្រិនបង់ចំណាយក្រៅផ្លូវការដើម្បីរក្សាទំនាក់ទំនងល្អជាមួយមន្ត្រីរាជការ។ មូលហេតុចំបងសម្រាប់សហគ្រិនរបស់សហគ្រាសធុនតូច មធ្យម និងធំក្នុងការចំណាយក្រៅផ្លូវការ ភាគច្រើន គឺដើម្បីទទួលបានសេវាកម្មសាធារណៈ។ ការរក្សាទំនាក់ទំនងល្អជាមួយមន្ត្រីទាំងនោះជារឿងបន្ទាប់បន្សំ។

សហគ្រិនយល់ថា មូលហេតុចំបងនៃអំពើពុករលួយ : "ប្រាក់ខែទាបរបស់មន្ត្រីរាជការ" "កង្វះយន្តការប្រឆាំងនឹងអំពើពុករលួយ" "វប្បធម៌នៃអំពើពុករលួយ" "កង្វះឯករាជ្យភាពតុលាការ និងប្រសិទ្ធភាព" និង "ការអនុវត្តច្បាប់ខ្សោយ"។

ដូចគ្នាដែរ មន្ត្រីសាធារណៈបានយល់ស្របជាមួយគំនិតទាំងឡាយ ដែលបានលើកឡើងដោយវិស័យឯកជន។ ប៉ុន្តែ មន្ត្រីសាធារណៈ បានសង្កត់ធ្ងន់លើបៀវត្សរ៍តិចរបស់ខ្លួនថា ជាមូលហេតុដ៏ចំបងដែលបណ្តាលឱ្យមានអំពើពុករលួយ។

វិសាលភាពនៃអំពើពុករលួយ

ចំណាយក្រៅផ្លូវការរបស់វិស័យឯកជននៅកម្ពុជាមានកម្រិតខ្ពស់។ កម្រិតនេះប្រែប្រួលទៅតាមបណ្តាខេត្តនានា អាស្រ័យលើរដ្ឋបាលសាធារណៈមូលដ្ឋាន ដែលពាក់ព័ន្ធវិស័យឯកជន និងសកម្មភាពសេដ្ឋកិច្ច នៅតាមតំបន់នីមួយៗ។

ទោះបីយ៉ាងណា MSME យល់ឃើញថា ការបង់ចំណាយក្រៅផ្លូវការ មិនមានកម្រិតធ្ងន់ធ្ងរទេ ដោយសារសហគ្រាសទាំងនោះ អាចរ៉ាប់រងនូវការចំណាយទាំងនោះបាន។ សហគ្រាសកាន់តែផ្លូវការ ការបង់ចំណាយក្រៅផ្លូវការកាន់តែច្រើន។ សហគ្រាសផលិតកម្មបង់ចំណាយក្រៅផ្លូវការច្រើនផងដែរ ដោយសារ សហគ្រាសទាំងនោះ ចាំបាច់ ត្រូវធ្វើការទាក់ទងជាមួយនឹងមន្ត្រីសាធារណៈផ្សេងៗទៅតាម ដំណាក់កាលនៃផលិតកម្មរបស់ខ្លួន។

ជាមធ្យម វិស័យឯកជនបង់ចំណាយក្រៅផ្លូវការប្រមាណ ២,៨ ភាគរយ នៃចំណូលពីការលក់ប្រចាំឆ្នាំសរុបរបស់ខ្លួន គឺស្មើនឹង ៣៣០ លានដុល្លារអាមេរិក ឆ្នាំ ២០០៥។ ចំនួននេះមិនរាប់បញ្ចូលនូវចំណាយក្រៅផ្លូវការដែលត្រូវបានបង់ឡើងដោយសហគ្រាសនាំចេញ-នាំចូលទៅឱ្យមន្ត្រីគយ កំពង់ផែ និងមន្ត្រីរាជការផ្សេងទៀត ឬដោយសហគ្រាសដែលទទួលកិច្ចសន្យាការងារពីរដ្ឋាភិបាល។

ជារួម មីក្រូសហគ្រាសបង់ប្រមាណ ១,៨ ភាគរយ សហគ្រាសធុនតូច និងមធ្យម ប្រមាណ ២,៥ ភាគរយ និងសហគ្រាសធុនធំ ប្រមាណ ៤,១ ភាគរយ នៃចំណូលប្រចាំឆ្នាំសរុប។

តួលេខខាងលើបញ្ជាក់ថា អំពើពុករលួយក្នុងវិស័យឯកជន ត្រូវបានកាត់បន្ថយ បើធៀបនឹងអង្កេតដែលធ្វើឡើង ដោយធនាគារពិភពលោកឆ្នាំ ២០០៤ ដែលបានរកឃើញថា ប្រាក់ចំណាយក្រៅផ្លូវការប្រមាណ ៥-៧ ភាគរយ នៃចំណូលពីការលក់សរុប។

ការយល់ដឹងរបស់សហគ្រាសធុនតូច និងមធ្យមលើហេតុផលនៃចំណាយក្រៅផ្លូវការ

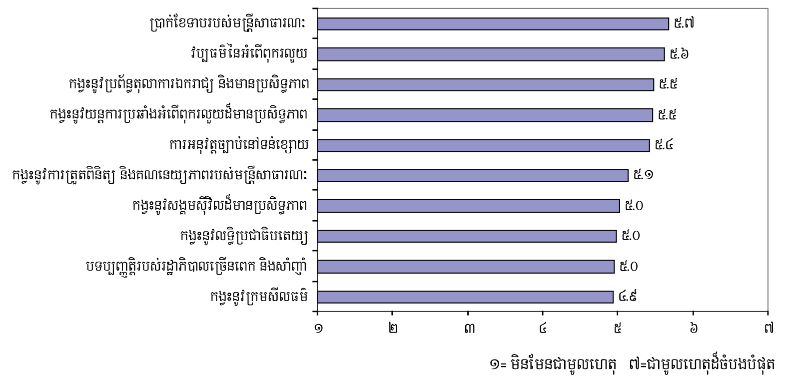

ប្រភព: *ការស្ទង់មតិរបស់ វ.ស.ក. ក្នុងរបាយការណ៍ ការវាយតម្លៃអំពើពុករលួយក្នុងវិស័យឯកជននៅកម្ពុជា ខែ មេសា ២០០៦*

ឥទ្ធិពលលើថវិការដ្ឋ

ទោះបីជាអំពើពុករលួយនៅក្នុងវិស័យឯកជន ហាក់ដូចជាកាត់បន្ថយក៏ដោយ ក៏បរិមាណសរុបនៃប្រាក់ ដែលបានបាត់បង់ដោយសារអំពើពុករលួយនេះ នៅតែមានកម្រិតខ្ពស់នៅឡើយ។ ចំណាយក្រៅផ្លូវការរបស់វិស័យឯកជនក្នុងមួយឆ្នាំៗមានប្រមាណ ៣៣០ លានដុល្លារ។ បរិមាណនេះតំណាងឱ្យប្រមាណ ៥០ ភាគរយ នៃចំណូលថវិការដ្ឋឆ្នាំ ២០០៥ ឬ ៦ ភាគរយ នៃ ផលិតផលក្នុងស្រុកសរុប។

កម្រិតចំណាយក្រៅផ្លូវការនេះ មានឥទ្ធិពលលើប្រសិទ្ធភាពនៃការប្រមូលពន្ធ។ អត្រាពន្ធផ្លូវការលើវិស័យឯកជនមានកម្រិតខ្ពស់ជាងច្រើនលើអត្រាពន្ធដែលប្រមូលបាន។ បើទោះបីជាចំណូលពន្ធក្នុងស្រុកដែលប្រមូល ដោយនាយកដ្ឋានពន្ធដារមានកំណើនខ្លាំងក្តី ក៏ចំណូលពន្ធនេះមានត្រឹមតែប្រមាណ ២៥ ភាគរយ នៃពន្ធសក្តានុពលប៉ុណ្ណោះ។ ដូចនេះ រដ្ឋអាចបាត់ចំណូលពន្ធដល់ទៅ ៤០០ លានដុល្លារ ក្នុងឆ្នាំ ២០០៥។ នេះគឺជាលទ្ធផលនៃប្រព័ន្ធពន្ធដែលសាំញ៉ាំ និងគ្មានតម្លាភាព។

ការទប់ស្កាត់អំពើពុករលួយ

ការទប់ស្កាត់អំពើពុករលួយមានការលំបាក ប៉ុន្តែអាចធ្វើទៅបាន។ គ្មានវិធីជាក់លាក់ណាមួយ ដើម្បីលុបបំបាត់អំពើពុករលួយបានទាំងស្រុងទេ។ យុទ្ធសាស្ត្រ និងអនុសាសន៍ផ្សេងៗគួរត្រូវបានអនុវត្តន៍ដើម្បីទប់ស្កាត់អំពើពុករលួយឱ្យបានច្រើនតាមដែលអាចធ្វើទៅបាន។ សេចក្តីសង្ខេបគោលនយោបាយនេះ មានគោលបំណងផ្តល់ជូននូវអនុសាសន៍មួយចំនួនដែលទទួលបានពីវិស័យឯកជន និង មន្ត្រីសាធារណៈ។

ការអនុម័តច្បាប់ប្រឆាំងអំពើពុករលួយដែលត្រឹមត្រូវ

ការអនុម័តច្បាប់ប្រឆាំងអំពើពុករលួយ គឺត្រូវការជាចាំបាច់។ មកដល់បច្ចុប្បន្ន កម្ពុជានៅមិនទាន់មានច្បាប់ប្រឆាំងអំពើពុករលួយនៅឡើយទេ។ រាជរដ្ឋាភិបាលបានបរាជ័យក្នុងការប្តេជ្ញាចិត្តរបស់ខ្លួនដើម្បីអនុម័តច្បាប់ប្រឆាំងអំពើពុករលួយឱ្យបានត្រឹមចុងខែ មិថុនា ២០០៦ ដូចដែលបានសន្យាក្នុងកិច្ចប្រជុំក្រុមពិគ្រោះយោបល់រវាងម្ចាស់ផ្តល់ជំនួយ និងរាជរដ្ឋាភិបាលក្នុងខែមីនា ២០០៦ កន្លងទៅនេះ។

ពង្រាងច្បាប់នេះ នៅមានភាពចម្រូងចម្រាសនៅឡើយ បើអនុលោមតាមស្តង់ដាអន្តរជាតិ។ ភាពចម្រូងចម្រាសនេះ ទាក់ទងជាពិសេស ទៅនឹងឯករាជ្យភាពនៃការប្រតិបត្តិ និងថវិកាស្វ័យតរបស់លេខាធិការដ្ឋាន និងភាពឯករាជ្យរបស់អាជ្ញាធរស៊ើបអង្កេត។ ពង្រាងច្បាប់នេះ ក៏មិនបានអនុញ្ញាតឱ្យអគ្គលេខាធិការក្រុមប្រឹក្សាប្រឆាំងអំពើពុករលួយទទួលបានព័ត៌មានពីការប្រកាសទ្រព្យសម្បត្តិដែលរាប់បញ្ចូលទាំងភរិយា និង កូនរបស់មន្ត្រីផងក្នុងកំឡុងពេលធ្វើការស៊ើបអង្កេត។ ពង្រាងច្បាប់នេះខ្វះនូវខចែងដែល ពាក់ព័ន្ធនឹងការណ៍សម្ងាត់ដើម្បីការពារជនរងគ្រោះ និងសាក្សី និងទោសពិសេសចំពោះការបែកធ្លាយការណ៍សម្ងាត់។

ដើម្បីប្រយុទ្ធប្រឆាំងអំពើពុករលួយក្នុងវិស័យឯកជន ក៏ដូចជាក្នុងប្រទេសទាំងមូល ជំហានដំបូងបំផុតគឺ ការអនុម័តច្បាប់ប្រឆាំងអំពើពុករលួយដ៏ត្រឹមត្រូវមួយ។ រដ្ឋាភិបាលបានបង្ហាញនូវឆន្ទៈដ៏មុះមុត ក្នុងការប្រឆាំងអំពើពុករលួយតាមរយៈគោលនយោបាយផ្សេងៗរបស់ខ្លួន។ ដើម្បីសម្រេចនូវឆន្ទៈនេះ ចាំបាច់ត្រូវធ្វើការអនុម័តច្បាប់ប្រឆាំងអំពើពុករលួយស្តង់ដារខ្ពស់ ដើម្បីឱ្យកម្ពុជាមានមូលដ្ឋានច្បាប់ដ៏រឹងមាំ និងអាចជឿទុកចិត្តបាន។

ការអនុវត្តច្បាប់ប្រឆាំងអំពើពុករលួយប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព

ការអនុវត្តច្បាប់ប្រឆាំងអំពើពុក-រលួយប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព មានទំនាក់ទំនងនឹងបញ្ហាប្រាក់ខែរបស់មន្ត្រីរាជការ។ ប្រសិនបើគ្មានប្រាក់ខែគ្រប់គ្រាន់សម្រាប់មន្ត្រីរាជការអាចរស់បានទេ ពួកគាត់ត្រូវប្រព្រឹត្តអំពើពុករលួយដោយទទួលសំណូកពីវិស័យឯកជន។ ប្រសិនបើ ប្រាក់ខែសម្រាប់ទ្រទ្រង់ជីវភាពរបស់មន្ត្រីរាជការ ដែលជាប់ពាក់ព័ន្ធក្នុងអំពើពុករលួយមានកម្រិតខ្ពស់គ្រប់គ្រាន់នឹងតម្រូវការនោះចរិកលក្ខណៈពុករលួយរបស់គេនឹងទប់ស្កាត់បានយ៉ាងច្រើន។ ដូច្នេះ ការតម្លើងប្រាក់ខែមន្ត្រីរាជការនឹងជាមធ្យោបាយដ៏មានប្រសិទ្ធភាពមួយដើម្បីកាត់បន្ថយអំពើពុករលួយ។

បញ្ហាគឺថា តើប្រាក់ខែប៉ុន្មានទៅដែលគ្រប់គ្រាន់សម្រាប់មន្ត្រីរាជការ។ មន្ត្រីរាជការធម្មតាជឿថាប្រាក់ខែពី ១០០ ទៅ ១៥០ ដុល្លារក្នុងមួយខែគឺគ្រប់គ្រាន់សម្រាប់ទ្រទ្រង់ជីវភាពរបស់គាត់ និងអាចផ្គត់ផ្គង់តម្រូវការមូលដ្ឋានរបស់គ្រួសារគាត់។ ក្នុងយុទ្ធសាស្ត្រចតុកោណរដ្ឋាភិបាលបានសន្យាតម្លើងប្រាក់ខែមន្ត្រីរាជការពី ១០ ទៅ ១៥ ភាគរយ ដើម្បីពង្រឹងកម្រិតជីវភាពរបស់ពួកគាត់អោយបានសមរម្យតាមឋានៈ។ ការតម្លើងប្រាក់ខែរបស់មន្ត្រីរាជការជាបន្តបន្ទាប់ ត្រូវបានដាក់អនុវត្ត ប៉ុន្តែពួកគាត់នៅត្អូញត្អែរពីការតម្លើងនេះមិនគ្រប់គ្រាន់សម្រាប់គេ។

ការជំរុញអោយមានអភិបាលកិច្ចល្អ និង សីលធម៌

អភិបាលកិច្ចល្អមានតួនាទីសំខាន់ក្នុងការទប់ស្កាត់អំពើពុករលួយ។ ការបង្កើតអោយមាន *"សេវាច្រកចេញចូលតែមួយ"* អាចកាត់

ការចំណាយទៅលើមន្ត្រីសាធារណៈ (គិតជាភាគរយនៃចំណូល)

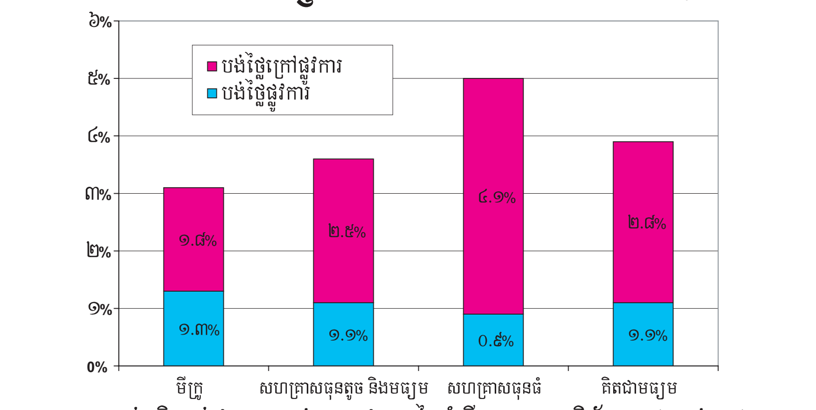

ប្រភព: *ការស្ទង់មតិរបស់ វ.ស.ក. នៅក្នុងការវាយតម្លៃអំពើពុករលួយក្នុងវិស័យឯកជននៅកម្ពុជា ខែ មេសា ២០០៦*